

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון העולם הזה שראה את שנת 1959 לפני 25 שנה בדיוק, הביא את סיפורי הבלעדי של עיריך מהצבא הסורי, יוסוף קאד סוויחי, בכתבת-שער ● גיורא לובלינר, תלמיד בבית הספר כפרדסיהנה, דיווח על אלימות במסדרו, תחת הכותרת: "מורד בכיתה ה'" ● כתבה מצולמת, רותי, נהגת המשאית סימרה על רותי דורון ● על ניצחון קבוצת הכדורגל של מכבי תל-אביב על קבוצת הכדורגל היוגוסלבית רדניצקי, דיווח גיבור המישחק שייט גלזר, במדורו, בכתבה: "ניצחתי את

רדניצקי" ● מדור הספרים דיווח על סיפורו של המחבר מנחם בגין, במתרת: "בשער הגלילי: העירק מהבלא הסורי, יוסוף קאד סוויחי."

ערבי קיצוני קורא להצביע עבור מנחם בגין ★ גבול במתיחות מתמדת ★ יום-הולדת למארטין בובר

סיפורו הדראמטי של עריק

רצחתי קצין סורי!

על נב עכירה
בבית ניסוס
מאת מנחם בגין
השער ענדים
נכבד מחורכים

העולם הזה 1115
תאריך: 11.2.1959

חמשיר

קמנדנטית קמנדנט מלימה
לימודיה בקולג' השלימה.
יום אחד הדיקן
לא היה רקוק.
ועל בן היא היתה כבר לאמא.

קצת באיחור. השבוע, כאשר התלוננה מצריים בפני המועצה על תקרית חרשה, הוחזר שיווייהמשקל באו"ם. הפעם היה נידמה לאו"מניקים, כי האשמה הישראלית ברורה. היא התגלמה בגוויותיהם של אשה וילד, שנהרגו בידי סויר ישראלי.

באיחור של כמעט שבוע הגיע ההסבר הישראלי וגם הוא היה צולע למדי: לא הוסבר בו כיצד נהרגו אשה וילד בתוך מאהל בדואי, כאשר הסויר הישראלי, שרדף אחרי מסתננים, ירה על קבוצה של בדואים שעמרו מחוץ למאהל.

ישראל הודיעה שהקצין האחראי יועמד לדין. האו"ם לא התרגש. הרוג או שניים, בצד זה או אחר של הגבול, לא הסעיר את הרוחות.

אנשים

שמונים ואחת

מדינת ישראל עשירה בתאריכים. ישנם ימי הולדת של חילות צה"ל, הנחוגים כרוב פאר ופירסומה. ישנם יובלות של עסקנים מיפלגתיים מדרגה עשירית, הממלאים את טורי העיתונות. לכל תאריך יש ועדה, תקציב ומנגנון ממלכתי.

השבוע חגגה אישיות ישראלית את יום הולדתה, מבלי שהדבר יטביע אף את הרישום הקל ביותר על חיי הציבור הישראלי. בביתו הקטן בטלביה, ירושלים, ישב הפרופסור מארטין בובר, עת מלאו לו 81 שנה.

האיש, הנחשב בעולם כולו אחד מגדולי-הרוח של המאה ה-20, והנחשב גם בישראלי החשוב ביותר בעולם הרוח, והעברי

פסוקי השבוע

- ראשהממשלה רודי בנגוריון: "למילוההעליה הייבים להירתם כל אלה הממלאים הסינמאים, הדוכשים מקררים, והחוזמים על אנציקלופריות שמחירן 35 ל"י, כי פירוש הדבר הוא שיש להם כסף."
- בנו של הנ"ל, עמנום בנגוריון, מפקד מחוז תל-אביב של המישטרה, בתשובה לשאלת עיתונאי בדבר תיקי כתיבושות הנמצאים בטיפול המישטרה: "בתיבושות... איך שאתם מגוימים, כשכל המדובר הוא בחדרונים עלובים."

הנערץ ביותר בעולם הערבי — החלים ממחלה, רחה פגישות מחמת חולשה ועסק בעבודתו המרעית. הוא לא היה מאנשי שלומה של צמרת הגמרים.

אין נביא בעירו. אולם הוילול של ישראל הרישמית באורח החשוב ביותר של המדינה — היה בו תוכן סימלי מרכא לגבי רוח המדינה כולה.

הממשלה-הצבאי — וכל עוד יהיה כנגוריון ראש-ממשלה, יהיה הממשל הצבאי עוכרה קיימת."

מאידך, סבור קוסא, כי מיפלגה ערבית עצמאית, תהיה אך לטובת המדינה. מיפלגה כזו יכולה לעשות רבות להסרת ריגשי השינאה והחשדות הממלאים את ליבות שני הצדדים. אילו התאפשר קיומה של מיפלגה כזו, הבטיח קוסא, היתה יכולה להיות השפעתה בישראל ובארצות הערביות עצומה.

העתיד נראה לקוסא, באופן אישי, שחור ביותר. הוא היה עויב את הארץ ואת המרחב, אילו רק היה יכול. אך נכסיו קושרים אותו למקומו. למרות זאת, מוכן קוסא להסתכן ולהציע לערביי הארץ לעזוב, כמידה ויכולו. "אני יודע שאין זה פופולארי, אבל זה אחד הפתרונות למצב."

הגבול

בדרום אין כל חדש

התמונה המצטיירת לעיני המדינאים באו"ם ובכירות העולם, היא בערך כזאת: ישנו גבול בין ישראל והערבים. בגבול יש מתיחות מתמדת. פעם הורגים הערבים ופעם הורגים הישראלים. לא חשוב מי מתחיל בתקרית זו או אחרת, חשוב

הערבים עלולה להביא את חרות לשילטון. כמיקרה זה תיוותר למיפלגה הקיצונית רק ברירה אחת: או לחזור בה מכל הצהרותיה התוקפניות, או לנסות ולהגשים הצהרות אלה. "המיקרה השני", ציין קוסא בחיור ערמומי, "עלול ללמד את מנהיגי מיפלגה זו ואת כל אלה התומכים בקו הציוני הרישמי, לקח קשה מאוד." לדעתו של קוסא, יסתיים כל ניסיון לסיכוב שלישי, שתיוסם ישראל, כתבוסה צבאית מידי מדינות-ערב המאוחדות.

מיבצע קרש קוסא משוכנע שבנגוריון לא היה חולם אפילו להתחיל במיבצע זה, לולא היה זוכה לתמיכה מוקדמת של הצרפתים והבריטים. בנגוריון יודע את האמת (על יחסי הכוחות במרחב), קובע קוסא, אבל הוא אינו מעוניין שהציבור הישראלי יידע זאת. במיקרה כזה היה הבורח הישראלי מחליף אותו מייד."

בלי צנזורה. ההסבר, שנתן קוסא, אופייני לרעיותו. מרוע, אם כן, חייב הוא לפעול למען רעות אלו בעקיפין, באמצעות מיפלגה הורה לרוחו, במקום להקים מיפלגה משלו שתטיף לרעיונות חרות; גם לכך היה לגבר השנון, שאינו מקמץ בתיאורי גנאי לאויביו האישיים והפוליטיים, הסבר. הוא טען: "אייאפשר לארגן בישראל מיפלגה ערבית, למען האמת, אין זכות קיום למיפלגה ערבית עצמאית שתפעל כחסדי

לדאוג כי התבשיל לא יגלוש מן הסיר הרוחה. אנשי מועצת-הביטחון של האו"ם, רגילים לכך שכל כמה שבועות מגיעה אליהם תלונה מצד זה או אחר. הם בוחלים אף בהזכרת שמו של הגבול הזה, אך יודעים שאין מנוס ממנו. יחסם לשני הצדדים, מוכיר את פסוקו המפורסם של היינריך היינה, על ויכוח בין יהודי ונוצרי: "אני יודע מי צודק, אך נידמה לי שגם הרב וגם הנזיר מסריחים."

מצביירות פרטיים. פעמיים כחודשיים האחרונים פנתה ישראל למועצת-הביטחון בתלונות נגד מצריים. בפעם הראשונה היה ברור, כי ישראל פתחה בהפגות תותחים, ועל כן נתקבלה תמונה של תקרית דרצדית. בפעם השניה היה הצדק הישראלי בולט יותר, כי רק רועה ישראלי נהרג.

אולם בשני המיקרים הורקרה לעיני המדינאים הטענה, שהושמעה כפי הנציג המצרי: מרוע מטרידה ישראל את מועצת-הביטחון, אם לא ניצלה אפילו את שירותי ועדת שביתת-הנשק המקומית?

כפי ישראל לא היה שום מענה. כי התשובה האמיתית היא, שבאחד ממצביירות המפורסמים שלו, הכריז בנגוריון באופן דרמאטי, כי הסכם שביתת-הנשק עם מצריים מת, ולכן "ישראל אינה משתפת בווערות עם מצריים."

הראשונה

רותי דורון מקיבוץ נגיבה, נהגת המשאית הראשונה בארץ. היתה גם שוערת כדורגל, וגם כשהיה צורך בכך. משתתפת בהפגנות.

בנגוריון יודעי. קוסא, שייסד בעצמו מיפלגה ערבית לפני הבחירות לכנסת השלישית, מוכן לבסס הצהרה זו. לדעתו, חיים אורחי ישראל העבריים יצביעו למען גרולה אחת: הם מאמינים, כי ניתן יהיה לכפות את השלום ככוח הנשק על מדינות ערב. ומאחר שלדעתו של קוסא, אין הבדל בין כל המיפלגות הציוניות, כדאי שהערבים יצביעו למען המיפלגה שמצעה הרעיוני מבוסס בקיצונית על ריעה זו. איוו טובה תצמח מכך לאורח-המדינה הערביים גם לשאלה זו יש לקוסא הסבר. תמיכת